

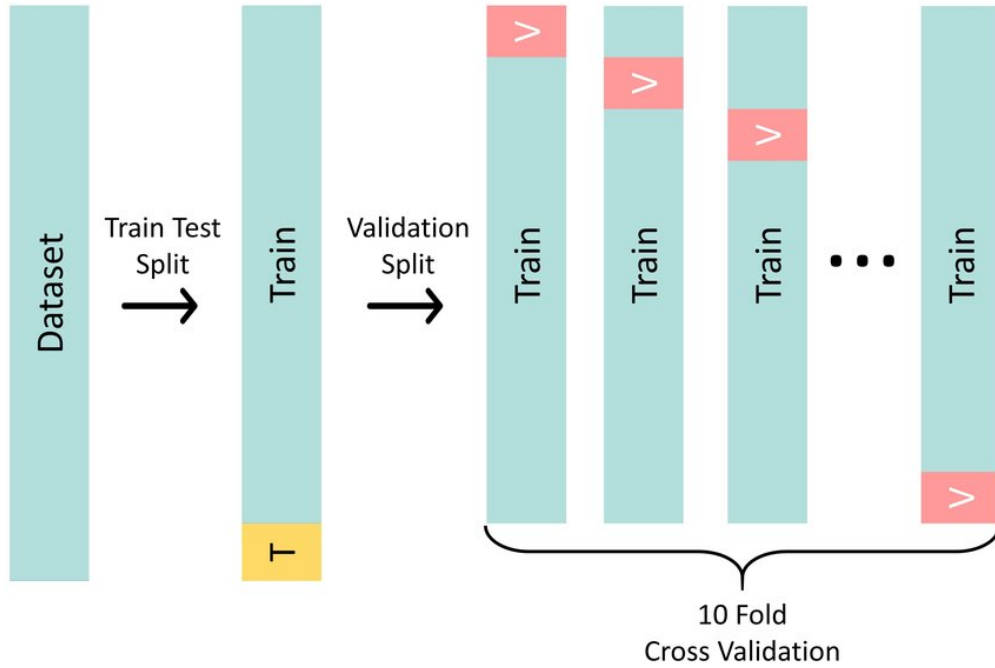
Çapraz Doğrulama (Cross Validation) Yöntemleri

Atıl Samancıoğlu

1 Giriş

normalde dataseti train ve test olarak ayırdığımızda train kısmında kendi kendine validation yapar yani bir nevi traini kendi içinde doğrulama yapar

Makine öğrenmesi modelleri oluşturulurken, modelin performansını daha sağlam bir şekilde değerlendirmek için **çapraz doğrulama (cross validation)** yöntemleri kullanılır. Bu yöntemler, modelin farklı veri alt kümeleriyle test edilmesini sağlar ve genelleme yeteneğini ölçer.

Şekil 1: Train validation test ayırımına ve kfold'a örnek.

Bu dökümanda en yaygın çapraz doğrulama yöntemlerini açıklayacağız:

- Leave-One-Out (LOOCV)
- Leave-P-Out
- K-Fold Cross Validation
- Stratified K-Fold Cross Validation
- Time Series Cross Validation

2 1. Leave-One-Out (LOOCV)

Her deneyde verisetinden bir gözlem çıkarılır, kalan verilerle model eğitilir, çıkarılan gözlem ile test yapılır.

Özellikleri:

$X_{\text{test}}=1$ $X_{\text{train}}=n-1$ tane veri alır

- Eğitim için $n - 1$ gözlem, test için 1 gözlem kullanılır.
- n gözlem varsa n defa eğitim yapılır.

Dezavantajları:

- Büyük veri setlerinde oldukça yavaş çalışır.
- Aşırı öğrenmeye neden olabilir.
overfitting

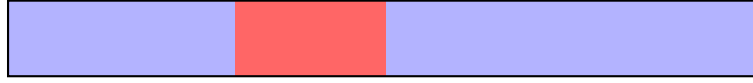
düşük veri setlerinde daha kullanışlı

3 2. Leave-P-Out (LPOCV)

Bu yöntemde, her seferinde p adet örnek doğrulama (validation) için ayrılır. Geri kalan verilerle eğitim yapılır. Bu işlem tüm olası kombinasyonlar için tekrar edilir.

Avantajı: Daha fazla veriyle test yapılarak güvenilirlik artar.

Dezavantajı: Kombinasyon sayısı çok arttığı için hesaplama maliyeti yüksektir.

2 gözlem doğrulama, 8 gözlem eğitim için (örnek)

Şekil 2: Leave-2-Out örneği: Kırmızı bloklar doğrulama verisi.

yüksek veri setlerinde

4 3. K-Fold Cross Validation

Veri seti k eşit parçaya bölünür. Her seferinde bir parça doğrulama için, kalanlar eğitim için kullanılır. Bu işlem k kez tekrarlanır.

Avantajları:

- Dengeli doğrulama sağlar.
- Hesaplama maliyeti LOOCV'ye göre düşüktür.

Fold 1: İlk 2 örnek doğrulama, geri kalan eğitim

Şekil 3: K-Fold ($k=5$) örneği: Her adımda farklı grup doğrulama için kullanılır.

5 4. Stratified K-Fold Cross Validation

K-Fold'un sınıflandırma problemleri için iyileştirilmiş versiyonudur. Katmanlardaki etiket oranlarını (ör. %60 1 ve %40 0) her katmanda korumaya çalışır.

Avantajı: Dengesiz veri setlerinde, doğrulama setinin sınıf dağılımını koruyarak daha doğru değerlendirme yapılmasını sağlar.

6 5. Time Series Cross Validation

Zaman serisi problemlerinde veriler ardışık olduğu için **rasgele bölme yapılamaz**. Bu yüzden, eğitim ve doğrulama verisi zaman sırasına göre ayrılır.

Özellikleri:

- Geçmiş veriler eğitimde, ileri tarihli veriler doğrulamada kullanılır.
- Veri sırası mutlaka korunmalıdır.

Eğitim (Mavi): Gün 1-4, Doğrulama (Kırmızı): Gün 5-8

Şekil 4: Time Series Cross Validation: Zamana duyarlı veri bölme örneği